

محمد نیشابوری که بر شافیه ابن حاچب نگاشته بود.

بیدگل؛ مجتهد الزمان بیدگلی؛ شماره نسخه ۲۶/۷: آغاز: الحمد لله الذي جعل ميزان الامر موازناً لاغفالهم الصحيحه و بين شرح نظام امور الخالقين على اعلى مراتب الحكمه النبوية؛ انجام: فالمنفرد الذي يكون في موضع اللام نحو مهدد و قردد فنقول في ضرب ...

از ابتدا تا مباحث الحق، خط: نستعليق تحريري، کا: محسن بن حبيب الله بن آقا جان مشیری الاصل بارفوش المسکن، تا: ۱۳۰۵ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۲گ (۴۰-۹۱پ)، اندازه: ۱۷/۵×۱۱/۵ سم [ف: ۴۱ - ۵۵] سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۷/۵×۱۲/۵ سم [ف: ۴۰ - ۵۵]

● شرح شرح الورقات / اصول فقه / عربی ش. -u ش. -il-waraqat

ابن قططوبغا، قاسم بن قططوبغا، ۸۰۲ - ۸۷۹ قمری
ebn-o qotlubaqā, qāsem ebn-e qotlubaqā (1400 - 1475)
وابسته به: شرح الورقات؛ محلی، محمد بن احمد (۷۹۱-۸۶۴ق)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه ۱/۱: ۱۶۹۳۳

آغاز: و هو حسي و به ثقتي و انسى ... و بعد فهذا ما دعت اليه حاجه المتقهمين لورقات ... و شرحها للعلامة المحقق و الخبر المدقق مولانا جلال الدين المحلي؛ انجام: على يد عبدالله بن مولانا بني بن مولانا حسين بن بارياريک بن حین المشهور بالبلساں. الهم اغفر لنا و لا ياتنا و لاماهاتنا و لم وصينا بالدعاء. آمين يا رب العالمين. آمين.

خط: تحريري، بی کا، بی تا؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ۱۸۶ ص (۴-۲۵)، سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۲۱×۱۵ سم [ف: ۱/۴۷ - ۱/۵۷]

● شرح شرح نظام بر شافیه ابن حاچب / شرح شافیه ابن حاچب

● شرح شرح واجب الاعتقاد / کلام و اعتقادات / عربی ش. -e ش. -il-väjeb-il-e-teqâd

حسن بن محمد بن راشد
hasan ebn-e mohammad ebn-e râshed
وابسته به: واجب الاعتقاد على جميع العباد؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶)

شرحی است با عنوانین «قال، اقول» بر شرح مزجی جلال الدين ابو العز عبدالله بن مولی سعید شرف الدين شرف شاه حسینی بر «واجب الاعتقاد» علامه حلی حسن بن یوسف ابن المطهر. وی در این شرح آنچه ناسخان اشتباه کردہ‌اند را نیز اصلاح کرده است.

دومین جلد از شرح بختن فلسفه است که شامل مقصود سوم در الهیات به معنی اخض می‌باشد و در روز چهارشنبه ۲۳ محرم ۱۳۲۶ق به فرجام رسیده؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۲۳ محرم ۱۳۲۶ق؛ با قلم خود دگر، مصحح؛ مهر: «اهدایی سید کاظم کمالی الحسینی همدانی» (بیضی)؛ اهدایی: سید کاظم کمالی الحسینی همدانی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرم مشکی، ۱۱۹گ، ۱۷-۱۸ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۷/۵×۱۲/۵ سم [ف: ۴۰ - ۵۵]

● شرح شرح منظمه سبزواری در منطق / شرح شرح اللائی
الممنظمه

● شرح شرح النظام / صرف / فارسی

ش. -e ش. -on-nezām

مازندرانی، محمد هادی بن محمد صالح، - ۱۱۲۰
قمیری māzandarānī, mohammad hādī ebn-e mohammad sāleh (- 1709)

وابسته به: شرح الشافیة = شرح نظام؛ نظام الاعرج، حسن بن محمد (۷۲۸)

شرح و ترجمه مزجی است بر «شرح نظام» نیشابوری که به درخواست حسین علی فرزند حاکم زمان نگارش یافته است. شارح ابتدا متن عربی را عیناً آورده و بعد به فارسی ترجمه و شرح کرده است.

آغاز: الحمد لله ... اما بعد چنین گوید ذره بی مقدار تراب اقدام شیعیان ... محمد هادی بن محمد صالح مازندرانی ... (متن) بعد فقد سأله من لا یسعنی مخالفته ... (شرح) لیست با عرب صفت، احوال است یعنی تصریف علمی است متعلق به اصول و قواعدی که شناخته می‌شود به آنها احوال بناهای کلمات.

[الذریعه ۱۳/۳۳۵؛ دنا ۶/۴۰]

بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه ۱/۱: ۱۷۴

آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲ سم [ف: ۱۱۹ - ۱۶]

● شرح شرح النظام / صرف / عربی

ش. -u ش. -in-nizām

شیخ کبیر، محمد حسن بن صفر علی، - ۱۳۴۵ قمری shayx-e kabīr, mohammad hasan ebn-e safar 'alī (- 1927)

وابسته به: شرح الشافیة = شرح نظام؛ نظام الاعرج، حسن بن محمد (۷۲۸)

شرحی است مختصر و مزجی بر شرح نظم الدين حسن بن

تا: چهارشنبه ۱۹ شوال ۱۰۳۲ ق؛ در برگ اول تصویر شده به اینکه نام کتاب معلوم نیست؛ کاغذ: ضخیم نخودی و نگ، جلد: تیماج زرد شتری ضربی ترنج و سر ترنج دار عطف تیماج، چلچله ۷۸، ص ۱۴۱ (۲۱۹)، اندازه: ۱۵×۲۰ سم [ف: ۱۴۰-۱] قم؛ مرکز احیاء: شماره نسخه ۷۶/۵

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۹۹-۱]

● الانوار المضيئه في مدح خير البرية / ادييات / عربي al-anwār-ul muḍī'a fi madḥ-i xayr-il barīyya

محلی، محمد بن احمد، ۷۹۱-۸۶۴ قمری

mahallī, mohammad ebn-e ahmad (1390-1460)

در مدح حضرت ختمی مرتب محمد مصطفی قصاید گوناگون سروده شده، مشهورترین آنها قصیده برد، سروده شرف الدین محمد بن سعدی بوصیری (- ۶۹۴ هـ) است، بر این قصیده زیبا شرحها و تخمیس‌های بسیاری نگاشته شده، از جمله، رساله موجود می‌باشد، و شرحی است متوسط، و از مصرع دوم بیت نهم آغاز گردید است.

[данا ۲۶۶/۲؛ ریحانة الأدب؛ کشف الظنون: ۲۴۹/۵؛ کشف الظنون: ۱۳۳۳/۲؛ معجم المؤلفین: ۳۱۱/۸؛ الاوقاف العامة بغداد ۱۳۱/۳]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۱۶۶/۳

کا: حمزه بن موسی بن حسین بن موسی بن یعقوب طیب، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا عطف میش، ۱۷ گ، اندازه: ۱۵×۵۰ سم [ف: ۸۶۳-۹]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۲۳۳/۲

آغاز: منی اليک منصوب نصب المصدر بفعل مقدر و هو يدل من اللفظية ای اعتذر اليک باني مبتل بالحب و لوانصفت لم تلم فيه؛ انجام: اصابه على العمی قاتلاً يقول له اجعل البردة على عينيك فاقاق فحصلها و جعلها على عينيه و قرئت عليه فعوفى لوفته و الله اعلم بالصواب، تم.

خط: نسخ زیبا، کا: حیدر قلی بن نور محمد خان، تا: ۲۵ ذیحجه ۱۳۴۴ ق؛ مصحح، نسخه از روی نسخه‌ای کهن و نفیس از سوی «مرحوم سردار کابلی» کتابت، تصحیح و مقابله شده با عبارت «بلغ قالاً من اوله الى آخره، على يد كاتبه حیدر قلی عفى عنه والحمد لله»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا آبی، عطف: پارچه صورتی، ۱۶ گ (۴۰-۵۵ پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۱۹ سم [ف: ۴۱-۳۳]

«انوار معتمدية» > انوار المعتمدية

● انوار المعتمدية / هیئت / فارسی anvār-ol mo'tamedīyya

اصفهانی، محمد صادق، ق ۱۴ قمری
esfahānī, mohammad sādeq (- 20c)

anwār-ul muṣa'šā'iyyīn

تاریخ خاندان مشعشعی‌ها و شرح حال آنان و کتاب‌ها و تأثیفات و آثار علمی که نگاشته‌اند، گرفته شده از چند کتاب که در بیشتر مطالب عین عبارت‌های صاحبان کتاب را نقل می‌کنند. مشتمل بر چند «نور» که این عنوانین در نسخه آمده است: النور الثالث: فی بعض أحوال ناصر دین الشیعه؛ السيد عبدالمطلب بن السيد حیدر بن السيد سلطان محسن؛ النور الرابع: فی ذکر السيد حیدر بن السيد سلطان محسن؛ النور الخامس: فی ذکر السيد سلطان السيد محسن؛ النور السادس: فی ذکر السيد محمد الملقب بالمهدى.

[данا ۲۶۶/۲]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۷۲۷

آغاز: الحمد لله الذي خلق من الماء بشراً فجعله نسباً و صهراً و كان ربک قدیراً و انشأ الخلق على حسب ارادته و مشیته فقدرهم تقديرآ؛

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ برگ‌ها در هم و نسخه‌ای است که مؤلف بر آن افزوده و پس و پیش کرده؛ تملک: باقر ابن ابراهیم حسنی به تاریخ ۱۲۱۷؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۶ گ، مختلف السطرا، اندازه: ۲۱×۱۵ سم [ف: ۱۲۳-۱۶]

«الأنوار المضيئه في الحكم الشرعية» منتخب الانوار المضيئه في الحكم الشرعية

● الانوار المضيئه في شرح القصيدة البستية / ادييات / عربي al-anwār-ul muḍī'a fi š.-il qaṣīdat-il bustīya

ابن مرزیان، علی بن احمد، ۳۶۶ قمری

ebn-e marzbān, alī ebn-e ahmad (- 977)

شرحی است با عنوانین «الاعراب-المعنى» بر قصیده نوییه‌ای که ابوالفتح علی بن محمد کاتب (۴۰-۱) در معارف و زهد دارای حدود ۶۰ بیت سروده است.

آغاز: الحمد لله رب العالمين ... و بعد فهذا شرح لطیف و ضعنه على القصيدة التي نظمها الشیخ الامام. آغاز قصیده: زیادة المرء

في دنیاه نقصان × و ریحه غیر محض الخیر خسaran

[کشف الظنون ۱۳۳۱/۲؛ دانا ۲۶۶/۲؛ ۱۳۳۶-۱۳۳۱/۲]

خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه: ۱۹۳/۵

آغاز: برایر انجام: فلا تنظر الى حال قائله × و لكن انظر الى كثرة طائله.

نام مؤلف در فهرست نیامده است و به استناد فهرست عکسی مرکز احیاء تعیین گردید؛ خط: نسخ نازیه، کا: شهاب الدین احمد بن احمد بن عبدالرحمن محمد شهریر به این عجمی زائر احمدی،

فرستگان: نسخه‌ای خطی ایران (فتحا)؛ جلد پنجم؛ به کوشش، مصطفی درایق؛ تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران؛ ۱۳۹۱/۲۰۱۲.